Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Universiteti

«Təsdiq edirəm»
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e
dos. Zaur Məmmədov
"30" 05 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması
Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət
Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası
I Fənn haqqında məlumat
Fənnin adı: Muzeyşünaslıq
Fənn proqramı: Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 27.01.2009-cu il tarixli 60 saylı əmri ilə fənn proqramı kimi təsdiq dilmişdir.
Kodu: İPFS-B16
Tədris ili: IV (2025-2026)
Tədris yükü cəmi: 50 saat. Auditoriya yükü (mühazirə 8 saat, seminar 6 saat)
Tədris forması: qiyabi
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 5 kredit
II Müəllim haqqında məlumat: dos.Cəfərov Mayis Vəlimməmməd oğlu.
Məsləhət günləri və saatı:
E-mail ünvanı: mayis1968@mail.ru
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi, 22, 2 saylı tədris korpusu
III Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:
Əsas ədəbiyyat.

1. Muzeyşünaslıq: tədris-metodik vəsait / Sabir Əmirxanov. – Bakı : Bakı Biznes Un-ti, 2012. -112 s.
2.Muzeyşünaslıq: dərslik / tərt. ed. və red. hey. R. Ağayev, S. Əmirxanov, A. Əlizadə. – Bakı : Mars-Print, 2002. - 448 s.
3.Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili və metodikası : dərslik / Elfira Qurbanova. – Bakı : Teknur, 2011. - 271 s.
4.Azərbaycanda tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin təşəkkülü və inkişaf tarixi. Bakı, Ziya-Nurlan, 2008.
5.Dünya muzeyləri və tarixi mədəniyyət abidələri: dərs vəsaiti / Sabir Əmirxanov, İ.Hüseynov. – Bakı: MarsPrint, 2008. - 298 s.

Əlavə ədəbiyyat.

6.Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivləri: məlumat kitabı /AR Milli Arxiv İdarəsi; müqqəd. müəl. və məsul red.: Ataxan Paşayev.-Bakı : Azərb. Milli Ensiklopediyası NPB, 2003.-168 s.
7.Azərbaycan Respublikası muzey sərvətlərinin və muzey kolleksiyasının uçotu və mühafizəsinə dair təlimat / tərt.: F. Şəmsi. – Bakı : 2008. - 241 s.
8.Azərbaycanın dünya əhəmiyyətli abidələri: AMEA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutu Memarlıq abidələrinin qorunması və bərpası problemləri şöbəsi / R. Əliyeva, T. İsayeva, E. Əliyev, N. Zeynalov. – Bakı : Avropa, 2015. - 177 s.
9.Ələkbərli, F. Vatikan arxivlərində saxlanan Azərbaycana aid əlyazmalar / Fərid Ələkbərli. – Bakı : Elm və təhsil, 2014. -75 s.
10.Əmirxanov, S. Azərbaycanda muzey quruculuğu və muzeyşünaslığın inkişafı : monoqrafiya / Sabir Əmirxanov. – Bakı: Bakı Biznes Universiteti, 2012. - 289 s.
Əsədova, M. Bərpa və konservasiya. Hissə-1: dərslik / Minaxanım Əsədova. – Bakı: "İN-2017" MMC, 2017. - 168 s.
11.Eyvazova, Y. Muzey ekspoziyası: dərs vəsaiti / Yeganə Eyvazova. – Bakı: Mars Print, 2009. - 227 s.
12.Eyvazova, Y. Müzeydənkənar tarix və mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi və istismarı: dərs vəsaiti / Yeganə Eyvazova. – Bakı: Mars-Print, 2010. - 344 s.
13.Muzey əşyalarının bərpası və konservasiyası: dərs vəsaiti / tərt. ed.: S. Kərimova; elmi red. A. Əzizov. - Bakı, 2018. - 165 s.
14.Musayev, E. Kargüzarlıq və arxiv işi: dərs vəsaiti / Eynulla Musayev. – Bakı : Qanun, 2017. - 584 s.
15.Rəqəmləşdirmə : Avropa muzeyləri, arxivləri və kitabxanaları üçün standartlar landşaftı / mətni haz.: G. McKenna və b.; tərc.: O. Qəbələli. - Bakı, 2013. - 67 s.
16.http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=310829&pno=57
17. http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=3271&pno=221

CamScanner ilə skan edilib

IV Prerekvizitlər: S/f Muzeyşünaslıq fənninin tədrisindən öncə "İxtisasa giriş" fənnini öyrənmək vacibdir.
V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.
VI Fənnin təsviri və məqsədi: "Muzeyşünaslıq" fənnində muzeeqrafiyanın yaranması, muzey quruculuğu, muzeylərin inkişaf istiqamətləri, muzeyşünaslığın təşəkkülü və inkişafı, tədqiqat metodları, prinsiplərindən bəhs edilir. Fənnin tədrisində əsas məqsəd muzey əşyası, kolleksiyaçılığın təşəkkülü, XVII-XIX əsrlərdə muzeylərin inkişafı, Qərbi Avropa muzeyləri və muzeylərin maarifçilik fəaliyyətindən də maraqlı faktları öyrənməkdir.
VII. Davamiyyətə verilən tələblər: : Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.
VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.
Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.
Qiymət meyarları aşağıdakılardır:
-10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
-9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
-7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.
Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.
Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.
X Təqvim mövzu planı: Mühazirə 8 saat, seminar 6 saat.

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzuların məzmunu	Müh	Sem
1.	**Mövzu: Muzeyşünaslığın predmet və vəzifələri, təşəkkülü və inkişafı.** **Plan:** 1. Muzeyşünaslığın predmeti və metodları. Muzeyin funksiyaları 2. Muzeylərin təsnifatı. Muzey əşyası (eksponat) 3. Orta əsrlər dövrü kolleksiyaçılığı. İntibah dövründə muzeylər 4. XVII əsrdə bədii kolleksiyaçılıq. Muzeeqrafiyanın təşəkkülü və inkişafı 5.Qərbi Avropanın ilk muzeyləri. XX əsrdə Azərbaycanda muzey maarifçiliyinin təşəkkülü **Mənbə:[1, səh.11-18; 1, səh.44-57; 2, səh.24-25]**	2	2
2.	**Mövzu: Muzey işinin nəzəri əsasları** **Plan:** 1. Muzey ekspozisiyası. Muzeydə əlamətlilik sistemi 2. Muzey menecmenti. Muzey kommunikasiyası və muzey marketinqi 3. Muzeydə informasiyalaşdırma. Muzey fəaliyyətinin mərhələləri 4. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr. Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi 5. Fond işi və fəaliyyətin elmi nəzəriyyəsi. Muzey işinin təşkili və metodikası **Mənbə:[1, səh.30-43; 2,səh. 9-19]**	2	2

CamScanner ilə skan edilib

3.	**Mövzu: Muzey fondu və fond işi. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvili** **Plan:** 1. Muzey fondları. Fondun elmi təşkili. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi 2. Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvili qaydaları 3. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması. 4.Muzey filallarında fondların uçotu qaydaları. Elmi- köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu **Mənbə: [2, 143-209; 2, səh.149-158]**	2	2
4.	**Mövzu: Muzey və tədqiqat isi. Muzey və ekspozisiya, muzeydənkənar tarix və mədəniyyət abidələri** **Plan:** 1. Muzey ekspozisiyalarının öyrənilməsi tarixindən 2. Muzeylərdə abidələrin dövlət qeydiyyatı və qorunması. 3.Muzeylərin profil fəaliyyəti üzrə tədqiqi, onun mahiyyəti və spesfik xüsusiyyətləri 4.Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili. **Mənbə: [1, səh.256-266; 2, səh.52-90]**	2	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

"Muzeyşünaslıq" fənninin tədrisində muzeeqrafiyanın yaranması, muzey quruculuğu, muzeylərin inkişaf istiqamətləri, muzeyşünaslığın təşəkkülü və inkişafı, tədqiqat metodları, prinsiplərindən bəhs edilməlidir. Fənin tədrisi zamanı muzey əşyası, kolleksiyaçılığın təşəkkülü, XVII-XIX əsrlərdə muzeylərin inkişafı, Qərbi Avropa muzeylari və muzeylərin maarifçilik faaliyətindən də maraqlı faktlar öyrənilməlidir. Dünyanın məşhur muzeyləri haqqında elmi məlumatlar da həmçinin ardıcıllıqla təhlil olunmalıdır və onların təqdimatları hazırlanmalıdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- "Dünya ölkələlərində mədəni fəaliyyətin təşkili" fənni dünya ölkələlərində mədəni təcrübə və inteqrasiya proseslərini şərh etməyi bacarmalıdır.
- Mədəni fəaliyyətinin təşkilinin kulturoloji mahiyyəti və onun ilkin şərtlərini, beynəlxalq mədəni əlaqələr sahəsində ixtisaslı kadrların hazırlanmasının əhəmiyyətini multimedia vasitələri ilə izah etməlidir.
- İqtisadi inkişaf etmiş ölkələrdə mədəni fəaliyyətin təşkilini, xarici ölkələrdə istirahət və əyləncənin təşkilinin elmi əsaslarını öyrənməliir.
- Mədəni fəaliyyət strategiyasında muzey və digər mədəniyyət, istirahət və əyləncə mərkəzlərinin rolunu təhlil etməlidir.
- Azərbaycanda mədəni təcrübə və inteqrasiya proseslərini bilməlidir.

XIII Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV Kollekvium sualları:

1. Muzeyşünaslığın predmeti və metodları, funksiyaları
2. Muzeylərin təsnifatı. Muzey əşyası
3. Orta əsrlər dövrü kolleksiyaçılığı
4. İntibah dövründə muzeylər.
5. XVII əsrdə bədii kolleksiyaçılıq
6. Muzeeqrafiyanın təşəkkülü va inkişafı
7. Qərbi Avropanın ilk muzeyləri. XIX əsr muzeyləri
8. XX əsrdə Azərbaycanda muzey maarifçiliyinin təşəkkülü
9. Muzey ekspozisiyası. Muzeydə əlamətlilik prinsipi
10. Muzey fondları. Fondun elmi təşkili

XV. İmtahan sualları:

1. Muzeyşunaslığın predmeti və metodları, funksiyaları
2. Muzeylərin təsnifatı. Muzey əşyası
3. Orta əsrlər dövrü kolleksiyaçılığı
4. İntibah dövründə muzeylər.
5. XVII əsrdə bədii kolleksiyaçılıq
6. Muzeeqrafiyanın təşəkkülü va inkişafı
7. Qərbi Avropanın ilk muzeyləri. XIX əsr muzeyləri
8. XX əsrdə Azərbaycanda muzey maarifçiliyinin təşəkkülü
9. Muzey ekspozisiyası. Muzeydə əlamətlilik prinsipi
10. Muzey fəaliyyətinin mərhələləri

CamScanner ilə skan edilib

11. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr
12. Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi
13. Fond işi və fəaliyyətin elmi nəzəriyyəsi
14. Muzey işinin təşkili və metodikası
15. Muzey fondları. Fondun elmi təşkili.
16. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi
17. Muzey fondunun uçotu və elmi sənədlər
18. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvili qaydaları
19. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı
20. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması
21. Muzey fondların uçot qaydaları
22. Muzeylərin turist təşkilatları ilə əlaqələri
23. Muzeylərdə səyahət və ekskursiyalar
24. Muzeydə ekskursiya işinin təlimatı əsasları
25. Muzeydaxili və muzeydənkənar kompleks tədbirləri
26. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili və idarə olunması.
27. Muzey ekspozisiyalarının öyrənilməsi tarixindən.
28. Muzeylərdə abidələrin istifadə qaydaları, tədiqiqi.
29. Muzeylərdə abidələrin dövlət qeydiyyatı və qorunması.
30. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili.

S/f Muzeyşünaslıq fənninin sillabusu 050310 Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqrmı əsasında tərtib edilmişdir. "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (28 aprel 2025-ci il, protokol № 10).

Kafedra müdiri : _______________ dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : _______________dos.M.V.Cəfərov

CamScanner ilə skan edilib